

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

Fakultet prirodnih i tehničkih nauka

Odsjek tehničkih nauka

STUDIJSKI PROGRAM ARHITEKTURE

Akadska godina: 2014/15.
Copyright IUS ©2014. All rights reserved.

FENS

Faculty of Engineering and Natural Sciences

SADRŽAJ

- 1 O UNIVERZITETU**
- 2 O FAKULTETU PRIRODNIH I TEHNIČKIH NAUKA**
- 3 NAŠI STUDENTI**
- 4 OSIGURANJE KVALITETA**
- 5 EVROPSKI SISTEM PRIJENOSA BODOVA (ECTS)**
- 6 TRAJANJE STUDIJA, DODJELJIVANJE ECTS BODOVA I DODATKA DIPLOMI**
- 7 OBLICI PROVOĐENJA NASTAVE I PROVJERE ZNANJA STUDENATA**
- 8 UVOD U NAUČNU OBLAST I OPĆI OPIS STUDIJA**
- 9 CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA**
- 10 MOGUĆNOST ZAPOSLENJA**
- 11 AKADEMSKO OSOBLJE**
- 12 I CIKLUS STUDIJA**
  - 12.1 Ciljevi i profil prvog ciklusa studija**
  - 12.2 Predviđeni ishodi učenja I ciklusa studija**
  - 12.3 Nastavni plan i program I ciklusa studija**
  - 12.4 Uvjeti za upis i ponovni upis na I ciklus studijskog programa**
- 13 II CIKLUS STUDIJA**
  - 13.1 Ciljevi i profil II ciklusa studija**
  - 13.2 Predviđeni ishodi učenja II ciklusa studija**
  - 13.3 Nastavni plan i program II ciklusa studija**
  - 13.4 Uvjeti za upis i ponovni upis na II ciklus studija**

1 O Univerzitetu

Internacionalni univerzitet u Sarajevu neprofitna je i nezavisna visokoškolska ustanova koja samostalno osigurava sredstva za svoj rad i nudi obrazovanje na sva tri ciklusa studija, kao i posebne programe za profesionalno usavršavanje u registriranim oblastima. Obrazovanje se realizira putem naučnih i umjetničkih programa koji se međusobno prožimaju omogućujući simbiozu tradicionalnih i novih disciplina. Univerzitet podstiče i promovira akademsku, kulturnu i društvenu saradnju s regionalnim i međunarodnim univerzitetima srodne orijentacije.

Internacionalni univerzitet u Sarajevu akreditiran je od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo i upisan u državni Registar akreditiranih visokoškolskih ustanova u BiH koji se vodi pri Agenciji za razvoj obrazovanja i osiguranje kvaliteta. IUS je i pridruženi član Evropske asocijacije univerziteta (European University Association - EUA).

Međunarodni karakter Internacionalnog univerziteta u Sarajevu, sa studentima iz cijelog svijeta i akademskim osobljem sa značajnim međunarodnim iskustvom, studijskim programima daje poseban kvalitet. Neposrednom interakcijom studenti Univerziteta imaju privilegiju upoznavati različite kulture, što im omogućava ne samo usvajanje znanja, kompetencija i vještina iz uže oblasti studijskog programa već stjecanje i drugih vještina i iskustava koja su u globaliziranom svijetu izuzetno važna.

Pohađanje nastave na engleskom jeziku i praćenje međunarodnih naučnih i stručnih časopisa, uz korištenje najbolje literature iz relevantnih oblasti, studentima osigurava kvalitetno obrazovanje iz oblasti specifičnih za Studijski program arhitekture kao i uvid u savremene tokove ove oblasti.

Nastavni plan i program Studijskog programa arhitekture usklađen je s bolonjskim sistemom obrazovanja i bh. nacionalnim okvirom kvalifikacija. Kroz veliki broj izbornih predmeta studenti ovog programa imaju mogućnost upoznati se i sa sadržajima iz drugih naučnih oblasti koje se izučavaju na Univerzitetu čime je omogućena horizontalna prohodnost studenata. Svršeni studenti dobijaju dvojezičnu diplomu i dodatak diplomu i to na engleskom jeziku i na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Nastavni plan i program I ciklusa studija također ispunjava uvjete za stjecanje diplome bakalaureata iz oblasti arhitekture u Republici Turskoj na način koji je utvrdilo Vijeće za visoko obrazovanje Republike Turske (YÖK).

Osnivač IUS-a

Osnivač IUS-a je „Fondacija za razvoj obrazovanja Sarajevo“. Osnovana je u Sarajevu 2001. godine kao nevladina organizacija neprofitnog karaktera s ciljem kreiranja uvjeta za unapređenje obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Misija IUS-a

Misija IUS-a je formiranje kompetentnih i pouzdanih ljudi koji pored sposobnosti samostalnog i kritičkog mišljenja imaju i snažan osjećaj socijalne odgovornosti. Univerzitet želi doprinosti razvoju nauke i tehnologije kao i prenošenju znanja za dobrobit društva.

Vizija IUS-a

IUS će formirati kulturu izvrsnosti koja će zadovoljiti i potrebe institucije čiji je primarni cilj kvalitetno obrazovanje, ali će i kroz interdisciplinarnu obrazovnu infrastrukturu stvarati i prenositi znanje te tako postati međunarodna referentna tačka u obrazovanju i nauci.

Organizacione jedinice

Univerzitet ima sljedeće organizacione jedinice:

- Fakultet prirodnih i tehničkih nauka (FENS);
- Fakultet menadžmenta i javne uprave (FBA);
- Fakultet umjetnosti i društvenih nauka (FASS);
- Istraživački institut sa centrima.

Kampus

Kampus Internacionalnog univerziteta u Sarajevu (IUS) smješten je na Ilidži, u blizini prirodnih izvora ljekovite vode i arheološkog nalazišta koje potječe iz rimskog razdoblja. Okružen prirodnim ljepotama, omeđen obalom rijeke Željeznice, naš univerzitet blizu je poznatog sarajevskog parka Vrelo Bosne. Dobro povezan s centrom Ilidže, središtem grada, aerodromom, s pogledom na lijepe planine, naš kampus je miran i prijatan za učenje.

Moderne prostorije za učenje i istraživački centri, ljubazno osoblje i mnogobrojne mogućnosti kojima se akademski život dopunjuje s društvenim i kulturnim pružaju jedinstvenu kombinaciju studiranja mladima iz cijeloga svijeta.

Bogati resursi IUS-a, biblioteka i čitaonice, bežični pristup internetu, pristup naučnim bazama podataka (kao što je npr. JSTOR), smještajni kapaciteti, sportski tereni i restorani, snažna su podrška nastavnim i vannastavnim aktivnostima.

2 O Fakultetu prirodnih i tehničkih nauka

Fakultet prirodnih i tehničkih nauka pruža mogućnost za stjecanje akademskih zvanja iz različitih oblasti inženjstva i prirodnih nauka. Na ovom fakultetu trenutno se realiziraju sljedeći studijski programi:

ODSJEK PRIRODNIH NAUKA

- *Genetika i bioinženjering;*

ODSJEK TEHNIČKIH NAUKA

- *Elektrotehnika i elektronika;*
- *Računarske nauke i inženjering;*
- *Industrijski inženjering;*
- *Mašinstvo;*
- *Arhitektura.*

Fakultet prirodnih i tehničkih nauka pruža studentima priliku za stjecanje diplome na dodiplomskom i postdiplomskom studiju. Kontinuiranim i periodičnim analizama studijskih programa koje se rade na osnovu ispitivanja tržišta, Fakultet prirodnih i tehničkih nauka nastoji unaprijediti i ažurirati ponudu svojih predmeta kako bi studenti stekli što bolje obrazovanje i bili pripremljeni da se bez teškoća uključe na tržište rada. Putem različitih projekata Fakultet prirodnih i tehničkih nauka usko saraduje sa privredom. Savremene laboratorije u sastavu ovog fakulteta koriste se za praktično usvaršavanje budućih inženjera i arhitekata. Posebna pažnja posvećuje se naučno-istraživačkom radu, te je akademsko osoblje FENS-a nositelj mnogih

međunarodnih i državnih priznanja i nagrada.

3 Naši studenti

Uključenost studenata u odlučivanje i unapređenje nastavnih procesa

Studentski parlament (SPIUS) predstavlja i zastupa studente i na taj način aktivno učestvuje u ostvarenju njihovih prava. Studentski parlament (SPIUS) također delegira predstavnike studenata u članstvo tijela Univerziteta, čime se omogućava punopravno ostvarivanje studentskih prava i uključenost studenata u procese donošenja odluka.

Predstavnici studenata također su uključeni u procese izrade nastavnih planova i programa kao i evaluacije njihove izvedbe te u periodične analize studijskih programa.

Savjetovanje studenata

Univerzitet pridaje posebnu važnost akademskom savjetovanju studenata u toku njihovog studija. Unutar studijskog programa dekan svakom studentu neformalno dodjeljuje akademskog savjetnika koji ima obavezu da nadgleda i ocjenjuje napredak studenta te ga savjetuje o obaveznim i izbornim predmetima koje treba prijaviti kako bi što uspješnije napredovao tokom studija. Za vrijeme prijave (registracije) predmeta, odnosno ovjere semestara, student je obavezan konsultirati se sa svojim akademskim savjetnikom oko izbora i prijave predmeta u narednom semestru. Prije početka semestra akademski savjetnik studentu odobrava listu predmeta za naredni semestar.

Promoviranje mobilnosti studenata

Ured za međunarodnu saradnju Internacionalnog univerziteta u Sarajevu (IRO) intenzivno radi na promoviranju mobilnosti studenata kroz različite programe razmjene kao što su Erasmus+ i Mevlana. Pri tome studentima se osigurava priznavanje ECTS studijskih bodova ostvarenih prilikom razmjene a osoblje Ureda savjetuje studente i pomaže im da naprave odgovarajući izbor.

Studentski klubovi

Kako bi akademsko iskustvo bilo što potpunije, studentima IUS-a omogućene su raznovrsne vannastavne aktivnosti. Trenutno je aktivno 19 studenskih klubova od kojih ćemo spomenuti IUS Rock Bend, Poduzetnički klub, Klub za intelektualne aktivnosti, Fudbalski klub, Klub za razvoj kulture, umjetnosti, društvenih i sportskih vještina, Istraživački klub, Klub studenata arhitekture i Klub fotografije.

4 Osiguranje kvaliteta

Osiguranje kvaliteta na nivou studijskog programa obuhvata i sam proces izrade studijskog programa tokom kojeg je definirana obaveza konsultiranja nastavnog osoblja, stručnjaka iz date oblasti, studenata, predstavnika privrede i poslodavaca te lokalne zajednice.

U toku implementacije studijskog programa provode se redovne analize svih bitnih indikatora realizacije studijskog programa što se ogleda u periodičnim sistemskim analizama i izvještajima.

Sistem implementacije nastavnog procesa i ocjenjivanja rada studenata daje dovoljno autonomije svakom nastavniku kako bi prilagodio nastavne metode i ocjenjivanje svakom pojedinom predmetu, ali uz poštivanje jasno definiranih standarda na nivou Univerziteta. Na ovaj način osigurana je transparentnost procesa ocjenjivanja, ali i data mogućnost prilagođavanja

svakom nastavniku i studentu.

5 Evropski sistem prijenosa bodova (ECTS)

U cilju efikasne mobilnosti studenata, nastavni plan i program organiziran je kroz predmete čije su vrijednosti izražene jedinicima evropskog sistema prijenosa bodova (ECTS).

Ukupan predviđeni broj ECTS studijskih bodova dodjeljuje se nakon polaganja ispita i ocjenjivanja, a razlike u stepenu ostvarivanja definiranih ishoda učenja izražavaju se ocjenama u skali od F, FX do A, odnosno od 5 do 10. Sistem ECTS primjenjuje se kod svih studentskih prijelaza.

Svi predmeti navedeni su prema nivou (studijskoj godini) unutar određenog ciklusa studija, i to brojčano: 100-199; 200-299; 300-399 i 400-499 za četiri godine I ciklusa studija, 500-599 za II ciklus studija i 600-899 za III ciklus studija. Prvi broj upućuje na godinu studija na kojoj se predmet izvodi. Svi predmeti imaju kratak naziv, tj. skraćenicu ispred broja koja jasno upućuje na program na kojem se taj predmet nudi (npr. ARCH – arhitektura). Razlika u sadržaju i bodovnim vrijednostima unutar predmeta iskazana je kroz broj sati koji su planirani za predavanja, vježbe, odnosno samostalan rad (3+0 ili 2+2 ili 2+1+2).

Svaki studijski program na našem Univerzitetu određuje i obavezu uspješnog obavljanja studentske prakse u trajanju od najmanje 30 dana.

6 Trajanje studija, dodjeljivanje ECTS bodova i dodatka diplomi

U donjoj tabeli prikazani su podaci o trajanju i dodjeli ECTS studijskih bodova studentima nakon uspješnog okončanja određenog ciklusa studija, i to:

Ciklus studija	Ostvareni ECTS studijski bodovi nakon okončanog ciklusa studija:	Trajanje
I ciklus	240 ECTS	4 godine
II ciklus	60 ECTS	1 godina
III ciklus	180 ECTS	3 godine

Studentima koji diplomiraju dodjeljuje se diploma i dodatak diplomi koji sadrže: stečeno zvanje, nazive položenih predmeta, realizirane projekte, završni rad/projekt, postignute ocjene, ostvareni broj ECTS studijskih bodova, prosjek ocjena za svaki semestar i ukupan prosjek ocjena na ciklusu studija i druge zakonom propisane elemente.

7 Oblici provođenja nastave i provjere znanja studenata

Nastavne aktivnosti koje se primjenjuju na Univerzitetu razlikuju se u ovisnosti od fakulteta i naučnih disciplina. Općenito, predmeti prirodnih nauka imaju tendenciju veće strukturiranosti i više sati provedenih u direktnom radu sa studentima u odnosu na predmete društvenih i humanističkih nauka. Važnu komponentu studiranja na ovom univerzitetu predstavlja samostalan rad studenata, a individualnim konsultacijama sa studentima IUS posvećuje posebnu pažnju. Akademsko osoblje koristi kombinaciju više nastavnih oblika kako bi se postigli predviđeni ciljevi učenja i povećala zainteresiranost studenata za rad.

Nastavne aktivnosti

Vrijeme provedeno na nastavi i u radu s drugim studentima može imati nekoliko oblika, ali obično uključuje kombinaciju dolje navedenog:

- *Predavanja* profesora podrazumijevaju korištenje printanih materijala, slajdova ili prezentacija na računaru, ali je glavni fokus na slušanju izlaganja.

- *Vježbe* gdje asistenti interaktivno rade s manjim brojem studenata u grupama nadopunjujući predavanja obradom specifičnih tema ili rješavanjem zadataka.

- Većina predmeta uključuje i određene oblike praktične nastave, kao što su *laboratorijske vježbe*, što može podrazumijevati i sedmični rad u laboratoriju gdje studenti usavršavaju profesionalne vještine i stječu praktična iskustva.

- *Studentska praksa* u trajanju od najmanje 30 radnih dana podrazumijeva rad u realnom okruženju gdje se studentima pruža mogućnost stjecanja praktičnog iskustva u radu i donošenja odluke nakon informiranja o svom budućem pozivu.

Individualni rad studenata

Osim pohađanja predavanja i vježbi, studenti provode veliki dio radne sedmice u samostalnom učenju koje uključuje čitanje relevantnih studijskih materijala, istraživanje, boravak u biblioteci, izradu zadaće, pripremu seminarskih radova i referata te rad na različitim grupnim ili individualnim projektima i prezentacijama.

Oblici provjere znanja studenata

Internacionalni univerzitet u Sarajevu primjenjuje pismene, usmene i praktične oblike provjere znanja studenata. Ocjenjivanje studenata provodi se testiranjem, odnosno vrednovanjem pisanih i praktičnih radova te ispitivanjem u skladu s predviđenim programom, postavljenim ciljevima učenja i procedurama ocjenjivanja. Ispiti iz umjetničkih oblasti polažu se komisijski. Svi su oblici provjere znanja javni.

Konsultacije

Predmetni nastavnici održavaju redovne konsultacije sa studentima. Za konsultacije nastavno osoblje koristi različite vidove kao što su kabinetske konsultacije, konsultacije u učionici, putem e-maila ili savremenih kompjuterskih aplikacija, kakva je Moodle, kako bi omogućili studentima što uspješnije savladavanje nastavno-naučnih sadržaja i postizanje predmetnih ciljeva.

Vrednovanje znanja studenata

Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;

f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

8 Uvod u naučnu oblast i opći opis studija

Arhitektura je višedisciplinarna profesija koja objedinjuje umjetnost i kreativne vještine, tehnologiju, kao i prirodne i društvene nauke. Bavljenje arhitekturom zahtijeva sklonost ka geometriji, preciznost i red, kao i strast za oblikovanjem neobičnog, originalnog pa i mističnog. U procesu definiranja, oblikovanja i uređenja različitih prostora i struktura, arhitekti vode računa o estetskim, funkcionalnim, tehničkim i drugim kriterijima. Projektiranje, pored svega, zahtijeva poznavanje najnovijih tehnoloških dostignuća s jedne kao i iskustava iz prošlosti graditeljstva s druge strane.

Dobri arhitekti imaju jasno definiran odnos spram društvenih i kulturnih vrijednosti sredine u kojoj djeluju. Oni kritički promišljaju, razumijevaju povijest i imaju stav u pogledu budućnosti. Arhitekti nisu puki odraz društva nego aktivno doprinose njegovom razvoju.

Arhitektura kao vizija budućeg svijeta, trebala bi imati za cilj:¹

- Pristojan kvalitet života za stanovnike svih naselja;
- Primjenu tehnologija koje poštuju društvene, kulturne i estetske potrebe ljudi;
- Ekološki balans i održivi razvoj izgrađene sredine;
- Arhitekturu koja je vrednovana kao javno dobro i odgovornost svakog ponaosob.

U smislu gore navedenog, studij Arhitekture na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu pruža studentima mogućnost stjecanja adekvatnih znanja, vještina i kompetencija kako bi mogli dati odgovore na različite izazove i postavljene zadatke.

U okviru studija Arhitekture, studenti se obrazuju da pruže sveobuhvatna rješenja zgrada i da odgovore na zahtjeve izgrađene i prirodne sredine, poštujući pri tome individualno i kolektivno naslijeđe i druga pitanja od javnog interesa.

Mobilnost arhitekata diljem svijeta zahtijeva prepoznavanje pojedinačnih diploma kao potvrde formalne edukacije. U tom smislu studij Arhitekture na IUS-u pridaje iznimnu pažnju programu, pristupu edukaciji, resursima i stručnom osoblju. Studenti koji steknu određeni nivo edukacije mogu nastaviti s usavršavanjem u oblasti arhitekture na drugim fakultetima ili akademijama.

9 Ciljevi studijskog programa

Temeljni cilj studijskog programa Arhitekture na IUS-u je obučavanje i cjelovito osposobljavanje studenata za samostalni i timski rad u domenu arhitektonske profesije. Tokom studija, studenti se pripremaju da, kao budući svestrano obrazovani arhitekti, rješavaju različite probleme u domenu arhitekture, kao i da svojim radom doprinesu održivom razvoju sredine. S obzirom da se radi o procesu koji nikad nije završen, edukacija studenata arhitekture osmišljena je tako da omogući stalno usavršavanje.

Pored općeg obrazovanja koje je jedinstveno za sve studente IUS-a, Studijski program arhitekture ima za cilj osposobljavanje studenata u smislu stjecanja potrebnih znanja, vještina i sposobnosti, kao što su:

---

1 Iz UNESCO-ve Povelje o arhitektonskoj edukaciji; <http://www.unesco.org/most/uiachart.htm>.

- sposobnost kreiranja arhitektonskih projekata koji zadovoljavaju estetske i tehničke zahtjeve;
- sposobnost kreiranja konstrukcija zgrada, kao i razumijevanje drugih konstruktivnih i inženjerskih problema vezanih za projektovanje zgrada;
- adekvatno poznavanje fizikalnih i tehnoloških problema, kao i funkcioniranja zgrade u smislu osiguravanja komfora i zaštite od vanjskih klimatskih utjecaja;
- potrebne vještine u pogledu zadovoljenja korisničkih zahtjeva unutar raspoloživih materijalnih i finansijskih resursa, i zakonskih ograničenja;
- razumijevanje metoda pripreme tehničkog izvještaja za projekt zgrade;
- poznavanje oblasti urbanog planiranja i projektovanja, kao i procesa planiranja;
- poznavanje historije i teorije arhitekture, srodnih umjetnosti i humanističkih nauka;
- razumijevanje odnosa između zgrada i njihovih korisnika, kao i zgrada i njihove prirodne i izgrađene sredine;
- razumijevanje arhitektonske profesije i uloge arhitekta u društvu;
- adekvatno poznavanje propisa, procedura i organizacije u procesu realizacije projekta zgrade i njenog integriranja u postojeće stanje.

Pored formalne edukacije, studenti arhitekture usmjeravaju se ka kritičkom promišljanju datih uvjeta, ograničenja i mogućnosti kako bi se osposobili da kreiraju vlastiti etički okvir za rješavanje postavljenih zadataka u izgrađenoj sredini. Mladi arhitekti trebaju biti svjesni svoje odgovornosti kao profesionalaca koji djeluju unutar društva.

Nakon formalnog obrazovanja i stjecanja diplome studenti bi trebali nastaviti usavršavanje kroz rad u arhitektonskoj praksi kako bi stekli neophodna iskustva.

10 Mogućnost zaposlenja

Nakon što završe školovanje na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu, diplomirani studenti stiču znanje i vještine tako da mogu samostalno praktičirati svoju profesiju u širokom nizu radnih sredina. Mogući poslodavci diplomiranih studenata arhitekture mogu biti iz različitih sektora, privatnog ili državnog, domaćih ili međunarodnih nevladinih organizacija itd. To mogu biti projektantski biro i preduzeća, građevinske kompanije, vladine službe, zavodi i odjeli, kao i nevladine organizacije u oblasti uređenja prostora i zaštite okoline.

Oblasti u kojima se može naći zaposlenje su raznovrsne i uključuju arhitektonsku praksu, urbanističko planiranje i razvoj, organiziranje procesa gradnje, projekt menadžment, rad sa nekretninama, naučno istraživanje, očuvanje, zaštita i unapređenje kulturnohistorijskog naslijeđa. Diplomirani studenti također mogu raditi u srednjim tehničkim školama kao nastavnici tehničkog obrazovanja u oblasti arhitekture i građenja. Ovo je također iznimno važna uloga s obzirom da se mnogi svršenicima srednjih tehničkih škola odlučuju za studij arhitekture.

Diplomirani studenti imaju šansu nastaviti s radom u akademskoj sredini i istraživačkom radu na akademijama, univerzitetima ili istraživačkim centrima i institutima, kao i vladinim i nevladinim tijelima i organizacijama na međunarodnom nivou.

11 Akademsko osoblje

Program raspolaže akademskim kadrom sa značajnim iskustvom u radu na visokoškolskim ustanovama širom svijeta te relevantnim naučnim referencama. U nastavku donosimo kratke biografije članova akademskog osoblja u radnom odnosu na Univerzitetu:

	<p>dr. Edin Jahić, vanredni profesor</p> <p>Internacionalni univerzitet u Sarajevu Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo Ured: 3.12; zgrada A tel.: +387 33 957 314 email: ejahic@ius.edu.ba http://arch.ius.edu.ba/edin-jahic</p>
<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doktorat na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, 2006. • magisterij na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, 2003. • diplomirao na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1985.	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graditeljske tehnologije • Projektiranje konstrukcija I • Projektiranje konstrukcija II • Arhitektonske konstrukcije • Materijali u arhitekturi • Instalacije u zgradama I • Napredne tehnologije građenja
<p>Polja istraživanja: <i>historija i teorija arhitekture, islamska arhitektura, održivo građenje, urbanizam.</i></p>	
	<p>dr. Ewa Stachura, vanredni profesor</p> <p>Internacionalni univerzitet u Sarajevu Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo Ured: F 3.18 zgrada A Tel.: +387 33 957 238 E-mail: estachura@ius.edu.ba</p>
<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postdoktorski studij na Faculty of Architecture, Wrocław Technical University, 2010. • doktorat na Faculty of Architecture, Wrocław Technical University, 1987. • magisterij na Faculty of Architecture, Wrocław Technical University, 1980.	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhitektonsko projektovanje I • Arhitektonsko projektovanje V • Historija arhitekture III • Održivo projektiranje • Projektiranje interpolacija
<p>Polja istraživanja: savremena arhitektura i urbano planiranje u historijskom kontekstu, stambeni objekti u savremenim gradovima: tipologija, značaj u urbanom okruženju, održivi razvoj i kulturni kontekst stambenih objekata.</p>	
<p>http://arch.ius.edu.ba/ewa-stachura</p>	

doc. dr. John Anthony Dee

Internacionalni univerzitet u Sarajevu
Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo
Ured: F 3.15 zgrada A
Tel.: +387 33 957 230
E-mail: jdee@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- doktorat na Faculty of Architecture, Planning and Building, The University of Melbourne, Australia, 2000.
- bakalaureat na The University of Melbourne, Australia.

Predmeti:

- Urbana historija,
- Urbanističko projektiranje i planiranje
- Održivo projektiranje
- Zaštita kulturnog naslijeđa
- Savremena teorija arhitekture
- Procjena ekološkog utjecaja

Polja istraživanja: *historija i teorija urbanog planiranja, zaštita naslijeđa i održivi dizajn, korištenje naučnog iskustva u socijalnom i političkom kontekstu.*
<http://arch.ius.edu.ba/john-anthony-dee>

doc. dr. Adnan Zoranić

Internacionalni Univerzitet u Sarajevu
Hrasnička Cesta 15, Sarajevo
Ured: F 3. Zgrada A
tel.: +387 33 957 214
email: azoranic@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- doktorat iz tehničkih nauka u oblasti arhitekture i urbanizmana Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 2013;
- magisterij iz arhitekture; diplomirani inženjer arhitekture, na Arhitektonskom fakultetu Univerzita u Sarajevu 1999.

Predmeti:

- Arhitektonski dizajn studio III
- Arhitektonski dizajn studio IV
- Novi dizajn u starim okruženjima
- Bosanska arhitektura
- Menadžment u arhitekturi
- Fiinalni dizajn studio,
- Razumijevanje ponašanja dizajna

Polja istraživanja: tradicionalna arhitektura Mediterana kao osnova bioklimatskog pristupa modernoj arhitekturi, mediteranski determinizam u neomodernoj arhitekturi, razvoj koncepta modernističke vile, kontekstualizacija savremene kuće, parametri za projektiranje stambenih i javnih zgrada, razvoj modernizma u specifičnom društvenom okruženju.

<http://arch.ius.edu.ba/adnan-zoranic>

	<p>doc. Andreea Cojocar</p> <p>Internacionalni univerzitet u Sarajevu Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo Ured: F3.15zgrada A Tel.: +387 33 957105 E-mail:acojocar@ius.edu.ba</p>
<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • magisterij iz arhitekture na School of Architecture, Yale University, 2010; • bakalaureat na Wellesley College, 2006. 	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhitektonsko projektiranje III • Osnovne komunikacije u dizajnu • Novi dizajn u postojećem okruženju
<p>Polje istraživanja: teorija arhitekture, arhitektura i filozofija, procesi u idejnom projektiranju. http://arch.ius.edu.ba/andreea-cojocar</p>	

	<p>doc. dr. Isil Ekin Calak</p> <p>Internacionalni univerzitet u Sarajevu Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo Ured: F3.15 zgrada A Tel.: +387 33 957234 E-mail: icalak@ius.edu.ba</p>
<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doktorat iz arhitekture na Mimar Sinan Fine Arts University; 2008 – 2013. • magisterij iz arhitekture na Mimar Sinan Fine Arts University; 2005 – 2007. <ul style="list-style-type: none"> • bakalaureat na Yildiz Technical University; 1998 – 2003. 	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhitektonsko projektiranje II • Uvod u arhitektonsko projektiranje • Novi dizajn u postojećem okruženju
<p>Polje istraživanja: <i>historija i teorija arhitekture, društveni i kulturni problemi u arhitekturi, urbane studije.</i> http://arch.ius.edu.ba/isil-ekin-calak</p>	

	<p>doc. Lamila Simišić</p> <p>Internacionalni Univerzitet u Sarajevu Hrasnička Cesta 15, Sarajevo Ured: F3.18zgrada A Tel.: (+387 33) 957 209 E-mail: lsimisic@ius.edu.ba</p>
<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doktorat u pripremi na Universitat Internacional de Catalunya, Barselona, Španija; • magisterij iz biodigitalne arhitekture na Universitat Internacional de Catalunya, Barselona, Španija; 2008; • završen Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2005. 	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhitektonsko projektiranje (I-VI) • Osnove komunikacije u projektiranju • Arhitektonske komunikacije • CAD u arhitekturi • Digitalna arhitektura i fabrikacija • Virtualna stvarnost u arhitekturi • Digitalni dizajn studio • Računar kao posrednik u dizajnu

Polja istraživanja: primjena naprednih digitalnih medija u arhitektonskom projektiranju, primjena računara unutar generativnih procesa dizajna.

<http://arch.ius.edu.ba/lamila-simistic>

viša asistentica Alma Hudović

Internacionalni univerzitet u Sarajevu

Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo

Ured: F3.18 zgrada A

Tel.: +387 33 957 238

E-mail: ahudovic@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- doktorat u pripremi na Tehničkom univerzitetu u Berlinu, od 2007;
- Magisterij iz arhitekture, dipl.ing.arhitekture na Tehničkom univerzitetu u Berlinu, 2007;
- studij arhitekture na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, 1999-2001.

Predmeti:

- Arhitektonsko projektiranje (I-VI)
- Uvod u arhitektonsko projektiranje
- Arhitektonske tehnologije
- Arhitektonske konstrukcije I i II
- Uvod u CAD
- CAD u arhitekturi
- Osnove komunikacije u projektiranju

Polja istraživanja: historija i teorija arhitekture, veza društva i arhitekture, savremena islamska arhitektura u BiH i Turskoj

<http://arch.ius.edu.ba/alma-hudovic>

viša asistentica Nerma Omićević

Internacionalni univerzitet u Sarajevu

Hrasnička cesta br. 15., Sarajevo

Ured: F 3.9 Zgrada A

Tel: +387 33 957 216

E-mail: nharbinja@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- doktorat u pripremi na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu;
- magisterij arhitekture na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu;
- bakalaureat na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, 2006.

Predmeti:

- Arhitektonsko projektiranje (I-VI)
- Uvod u arhitektonsko projektiranje
- Arhitektonske tehnologije
- CAD u arhitekturi
- Osnove komunikacije u projektiranju
- Historija arhitekture I, III
- Pejzažni dizajn

Polje istraživanja: urbane transformacije i održivi pejzažni dizajn i njegovo očuvanje; modifikacija urbanog pečata grada kroz rekonstrukciju gradskog jezgra; transformacija gradskog kulturnog i prirodnog pejzaža u vidu nove arhitektonske integracije.

<http://arch.ius.edu.ba/nerma-harbinja>

viša asistentica Narcisa Turković

Internacionalni univerzitet u Sarajevu
Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo
Ured: F 3.9 Zgrada A
Tel.: +387 33 957 216
E-mail: nturkovic@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- Magisterij iz arhitekture na Anhalt University of Applied Science Bauhaus University, Dessau, Germany, 2009.
- Bakalaureat na International Islamic University Malaysia (IIUM) Kuala Lumpur, Malaysia, 2007.

Predmeti:

- Arhitektonsko projektiranje (I-VI)
- Uvod u arhitektonsko projektiranje
- Instalacije I, II

Polje istraživanja: projektni pristup urbanizaciji grada Sarajeva, analiza postojeće trajne gradske strukture i mogućnosti njihove fleksibilnosti i rekonfiguracije.
<http://arch.ius.edu.ba/narcisa-turkovic>

viša asistentica Leila Dizdarević

Internacionalni univerzitet u Sarajevu
Hrasnička cesta br. 15., Sarajevo
Ured: F 3.-9
Tel.: +387 33 957 216
E-mail: dleila@ius.edu.ba

Obrazovanje:

- Magisterij iz arhitekture na School of Architecture and Build Design, University of Westminster, London, UK; 2004.
- Magisterij iz kompjuterskih nauka na School of Architecture and Build Design, University of Westminster, London, UK;
Završen studij na School of Architecture nad Build Design na University of Westminster, London, UK
BA (Hons) Architecture (RIBA Part I) 1998.

Predmeti:

- Arhitektonsko projektiranje(I-VI)
- Uvod u arhitektonsko projektiranje
- Arhitektonske tehnologije
- CAD u arhitekturi
- Osnove komunikacije u projektiranju

Polja istraživanja: historija arhitekture, očuvanja arhitektonskog nasijeđa i kulture.
<http://arch.ius.edu.ba/lejla-dizdarevic>

Viša asistentica Tulay Zivali

Internacionalni univerzitet u Sarajevu
Hrasnička cesta br. 15, Sarajevo
Ured: F 3.9 Zgrada A
Tel.: +387 33 957 216
E-mail: tzivali@ius.edu.ba

<p>Obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magisterij na Faculty of Architecture, Delft University of Technology, The Netherlands; 2013. • Bakalaureat na Faculty of Architecture, Delft University of Technology, The Netherlands. 	<p>Predmeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CAD u arhitekturi • Uvod u arhitektonsko projektiranje • Instalacije II
<p>Polje istraživanja: podijeljeni i osporeni gradovi i društva, poslijeratni razvoj grada, arhitektonska i urbanistička rekonstrukcija, urbana historija i kulturološki resursi u urbanoj obnovi, socijalno-prostorni uzorci u javnom prostoru. http://arch.ius.edu.ba/tulay-zivali</p>	

U skladu s trenutnim potrebama Studijskog programa arhitekture, Univerzitet angažira vanjske saradnike i stručnjake iz prakse.

12 I ciklus studija

12.1 Ciljevi i profil prvog ciklusa studija

Četverogodišnji nastavni plan i program studija arhitekture, koji se sastoji od najmanje 240 bodova prema Evropskom sistemu prijenosa bodova – ECTS (European Credit Transfer System), daje osnovna znanja o arhitektonskoj profesiji. Struktura nastavnih predmeta omogućava postepeni interaktivan razvoj potrebnih znanja i vještina. Obavezni predmeti unutar nastavnog plana i programa pružaju temeljna znanja za napredovanje u ovoj nauci.

Diplomirani studenti spremni su nastaviti svoje usavršavanje kroz institucije obrazovnog sistema ili postati dio produktivne radne zajednice u svojoj sredini. U prvom ciklusu obrazovanja cilj je da se studenti podstaknu na razvijanje sposobnosti komunikacije i demonstracije stečenih vještina i znanja. Studentima se omogućuje pohađanje nastavnih predmeta i iz drugih univerzitetskih disciplina tako da mogu steći znanja iz različitih naučnih i umjetničkih oblasti. Uobičajeni period za završetak dodiplomskog studija koji vodi do diplome bakalaureata je četiri godine ili osam semestara. Diplomom prvog ciklusa dobit će studenti koji uspješno skupe 240 ECTS kredita na način predviđen nastavnim planom i programom. Internacionalni univerzitet u Sarajevu u svakom semestru izrađuje listu ponuđenih predmeta koji čine semestralni nastavni plan i program. Nakon uspješnog okončanja I ciklusa Studijskog programa arhitekture, student stječe pravo na dodjelu stručnog zvanja: **bakalaureat/ bachelor – inženjer arhitekture.**

12.2 Predviđeni ishodi učenja I ciklusa studija

Metod obrazovanja baziran na ishodima učenja je metod nastavnog plana i programa koji se fokusira na znanje i vještine za koje će student biti osposobljen nakon što savlada određeni predmet. Nastavni plan koristi očekivane ishode učenja kao osnovu za planiranje, sadržaj predavanja i ocjenjivanje.

Ishodi učenja I ciklusa studija formulirani su po uzoru na domaću i internacionalnu praksu. Prilikom definiranja ishoda učenja Studijskog programa arhitekture u potpunosti su uzete u obzir jasne direktive EQF-a i NQF-a, postojeća praksa u Bosni i Hercegovini, potrebe društva, konsultirani su studenti, predstavnici poslodavaca i šire zajednice, inostrani i domaći eksperti, a korištene su i referentne tačke unutar evropskog prostora visokog obrazovanja. Ove reference su uglavnom općeprihvaćene smjernice i primjeri dobre prakse, standardi i normativi pojedinih nacionalnih sistema visokog obrazovanja kao i smjernice agencija za osiguranje kvaliteta. U studijskom programu Arhitekture referentne tačke korištene kao polazna osnova za definiranje sljedećih navedenih ishoda učenja su:

- Evropski kvalifikacioni okvir²
- Državni kvalifikacioni okvir³

2 <http://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>

3 <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=69>

c) EQF Level Descriptors Architecture⁴

Ishodi učenja u okviru dodiplomskog studijskog programa arhitekture sažeti su kako slijedi:

1	Znanje	Potrebno znanje iz historije i teorije arhitekture.
2		Znanje iz oblasti likovne umjetnosti koje će utjecati na kvalitetu arhitektonskih projekata.
3		Odgovarajuće znanje fizikalnih problema i tehnologija, kao i funkcija objekata, u cilju osiguravanja komfora i zaštite od klimatskih utjecaja.
4		Odgovarajuće znanje iz industrije, organizacije, propisa i postupaka koji su uključeni u proces "od ideje do realizacije", kao i u proces integracije planova u globalno planiranje.
5		Odgovarajuće znanje urbane morfologije i planiranja te vještine koje su potrebne u procesu planiranja.
6	Znanje i vještine	Razumijevanje odnosa između ljudi i objekata kao i između objekata i njihovog okruženja te projektiranje objekata u relaciji sa ljudskim potrebama i razmjerama.
7		Razumijevanje arhitekture kao profesije i uloge arhitekta u društvu.
8		Razumijevanje metoda istraživanja i pripreme projektnog zadatka.
9	Vještine	Razumijevanje konstrukcija, građevinskih i inženjerskih problema vezanih za projektiranje objekata.
10		Sposobnost izrade arhitektonskih projekata koji zadovoljavaju kako estetske tako i tehničke zahtjeve.
11		Potrebne projektantske vještine kojima bi zadovoljili zahtjeve korisnika objekta u okviru finansijskih ograničenja i građevinskih propisa.
12	Generalno	Razumijevanje informacijske pismenosti, učenja, komunikacijskih i istraživačkih vještina.
13		Razumijevanje uloge kolektivne prakse, tehničke stručnosti i upravljanja vremenom i radnim procesom.

⁴ http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/HUMART/EQF_Level_Descriptors_Architecture.pdf

12.3 Nastavni plan i program I ciklusa studija

Struktura studijskog programa prikazana je u sljedećoj tabeli:

Program Arhitektura (ARCH)						
Kategorija predmeta	ECTS	Naziv predmeta	Šifra predmeta	Tip predmeta	ECTS	Preduvjet
Univerzitetski predmeti	60	Engleski jezik	ENG111	obavezni	4	
		Komunikacija i izvještavanje	MAN111	obavezni	4	
		Matematika I	MATH 101	obavezni	6	
		Ekonomija	ECON 101	obavezni	6	
		Nauka i tehnologija	HUM 101	obavezni	6	
		Historija civilizacije	HIST 191	obavezni	6	
		Pravo i etika	SPS 103	obavezni	6	
		Turski jezik I/ Bosanski jezik I	TURK111/BOS111	obavezni	2	
		Turski jezik II/ Bosanski jezik II	TURK112/BOS112	obavezni	2	TURK111/ BOS111
		izborni		izborni	6	
Fakultetski predmeti	8	izborni		izborni	6	
		izborni		izborni	6	
		CAD u arhitekturi	ARCH 215	obavezni	4	
		Instalacije II	ARCH 211	obavezni	4	ARCH 203

Programski predmeti (2 izborna predmeta trebaju biti preuzeti iz liste izbornih predmeta Arhitektonskog programa)	142	Uvod u arhitektonsko projektovanje	ARCH 100		6	
		Arhitektonsko projektovanje I	ARCH 201	obavezni	12	ARCH 100
		Arhitektonsko projektovanje II	ARCH 202	obavezni	12	ARCH 201
		Instalacije I	ARCH 203	obavezni	4	ARCH 100
		Historija umjetnosti i arhitekture I	ARCH212	obavezni	6	
		Historija umjetnosti i arhitekture II	ARCH213	obavezni	6	ARCH 212
		Arhitektonske komunikacije	ARCH214	obavezni	4	
		Historija arhitekture III	ARCH209	obavezni	4	ARCH 207
		Urbanisticko projektovanje i planiranje	ARCH302	obavezni	6	
		Arhitektonsko projektovanje III	ARCH303	obavezni	12	ARCH 202
		Arhitektonsko projektovanje IV	ARCH304	obavezni	12	ARCH 303
		Strukturni sistemi I	ARCH204	obavezni	4	ARCH 100
		Strukturni sistemi II	ARCH210	obavezni	4	ARCH 204
		Građevinska fizika	ARCH309	obavezni	4	ARCH 100
		Održivi dizajn	ARCH307	obavezni	4	ARCH 215
		Historija urbanizma	ARCH308	obavezni	4	
		Materijali u arhitekturi	ARCH311	obavezni	4	ARCH 309
		Građevinske konstrukcije	ARCH312	obavezni	4	ARCH 210
		Zaštita kulturnog naslijeđa	ARCH401	obavezni	4	ARCH 209
		Savremena teorija arhitekture	ARCH402	obavezni	4	
Menadžment u arhitekturi	ARCH403	obavezni	4			
Arhitektonsko projektovanje V	ARCH405	obavezni	12	ARCH 304		
izborni		izborni	6			
izborni predmeti	18	izborni		izborni	6	
		izborni		izborni	6	
		izborni		izborni	6	
Praksa		U skladu sa IUS procedurama i pravilima o obavljanju studentske prakse.				
Diplomski rad	12	Završni projekat	ARCH 406	obavezni	12	Položeni svi predmeti
ukupno	240					

*Preduvjet samo za studente arhitekture

IUS Univerziteteski predmeti				
		Naziv predmeta	Kod	ECTS
Obavezni univerzitetski predmeti	1	Engleski jezik	ENG111	4
	2	Ekonomija	ECON101	6
	3	Nauka i tehnologija	HUM101	6
	4	Matematika I	MATH101	6
	5	Komunikacija i izvještavanje	MAN111	4
	6	Historija civilizacije	HIST191	6
	7	Pravo i etika	SPS103	6
	8*	Bosanski jezik I	BOS111	2
	9*	Bosanski jezik II	BOS112	2
	8*	Turski jezik I	TURK111	2
9*	Turski jezik II	TURK112	2	
Izborni univerzitetski predmeti	1	Matematika II	MATH102	6
	2	Fizika	NS102	6
	3	Hemija života	NS101	6
	4	Konstrukcije tehnologije	ARCH105	6
	5	Opća hemija	NS104	6
	6	Osnovni dizajn komunikacija	ARCH101	6
	7	Uvod u psihologiju	PSY103	6
	8	Uvod u vizuelne komunikacije	VA102	6
	9	Uvod u sociologiju	SOC102	6
	10	Uvod u političke nauke	POLS102	6
	11	Menadžment	MAN102	6
	12	Osnove međunarodnih odnosa	IR102	6
	13	Globalizacija i biznis	ECON102	6

* Obavezni predmeti za studij arhitekture

No	Ime predmeta	Šifra predmeta		Preduslov
1	Instalacije II	ARCH211	4	
2	CAD u arhitekturi	ARCH215	4	
3	Elektromagnetizam-I	ENS201	6	MATH101
4	Termodinamika	ENS202	6	MATH101
5	Električna kola I	ENS203	6	MATH101
6	Nauka o materijalima I	ENS205	6	
7	Modeliranje i upravljanje sistemima	ENS206	6	MATH101
8	Inženjerska grafika	ENS207	6	
9	Uvod u proizvodne sisteme	ENS208	6	
10	Statika	ENS209	6	MATH101
11	Signali i sistemi	ENS211	6	MATH101
12	Programiranje za inženjere	ENS213	6	
13	Linearna algebra	MATH201	6	MATH101

14	Diferencijalne jednačine	MATH202	6	MATH101
15	Uvod u vjerovatnoću i statistiku	MATH203	6	MATH101
16	Diskretna matematika	MATH204	6	MATH101
17	Numerička analiza	MATH205	6	MATH101
18	Vektorska algebra	MATH207	6	MATH101
19	Dinamika i vibracije	ME208	6	MATH101
20	Komparativna biologija	NS204	6	
21	Dinamika čelije	NS205	6	
22	Organska hemija	NS207	6	
23	Uvod u mašinsko inženjerstvo	ENS221	6	

* Preduvjet samo za studente arhitekture

Izborni predmeti				
No	Predmetni naziv	Predmetna šifra	ECTS	Preduvjet
1	Kolaborativni dizajn u virtualnom okruženju	ARCH361	6	
2	Virtualna stvarnost u arhitekturi	ARCH362	6	
3	Bioklimatska arhitektura	ARCH363	6	
4	Samostalni projekat	ARCH364	6	
5	Novi dizajn u starim postavkama	ARCH365	6	
6	Savremeno urbanističko planiranje	ARCH366	6	
7	Pejzazni dizajn	ARCH367	6	
8	Arhitektura Bosne	ARCH368	6	
9	Digitalna arhitektura i fabrikacija	ARCH369	6	

Uvjeti za upis i ponovni upis na I ciklus studijskog programa

Za upis na I ciklus studija potrebno je da kandidat ima završeno srednje obrazovanje u četverogodišnjem trajanju što se dokazuje važećom diplomom.

S obzirom da se nastava na Univerzitetu realizira isključivo na engleskom jeziku za upis na prvu godinu neophodno je napredno znanje engleskog jezika koje se dokazuje posjedovanjem međunarodnog certifikata o poznavanju engleskog jezika kao što je TOEFL ili IELTS ili sličan certifikat u skladu s kriterijima utvrđenim općim aktima Univerziteta.

Ukoliko ne posjeduju niti jedan od certifikata potrebnih za oslobađanje od obaveze polaganja Testa osposobljenosti vladanja engleskim jezikom (*Proficiency exam*), kandidati su obavezni položiti *Proficiency Exam* koji organizira Škola engleskog jezika (ELS) na Univerzitetu.

Opći kriteriji za upis kandidata utvrđuju se konkursom koji se raspisuje prije početka svake akademske godine.

Rangiranje kandidata može se vršiti na osnovu sljedećih kriterija:

1. prethodno ostvarenog uspjeha u srednjoj školi;
2. ostvarene ocjene na intervjuu koji se organizira prilikom apliciranja kandidata na konkurs;
3. bodova ostvarenih na Općem testu znanja koji Univerzitet održava u cilju ostvarivanja prava na stipendiju i

4. drugih kriterija koji se utvrđuju konkursom.

Na formiranje konačne rang liste kandidata i prijem studenata u prvu godinu I ciklusa studija utjecat će i uspjeh ostvaren tokom srednjoškolskog obrazovanja iz pojedinih predmeta i oblasti značajnih za odgovarajući studij.

Kandidati iz Republike Turske obavezni su, pored prethodno navedenih kriterija, položiti i prijemni ispit za dodiplomski studij (LYS-Lisans Yerleşirme Sinavi), te na istom ostvariti minimalan broj bodova propisan od strane nadležnog tijela za visoko obrazovanje Republike Turske, odnosno osvojiti minimalno 1000 bodova na SAT testu (Scholastic Aptitude Test/Scholastic Assessment Test).

Studenti koji prelaze s drugih visokoškolskih ustanova obavezni su priložiti zahtjev za upis (prijelaz) i uvjerenje o položenim predmetima (transkript položenih predmeta) na visokoškolskoj ustanovi sa koje prelaze. Zahtjev se prosljeđuje nadležnoj komisiji fakulteta. Nakon provedene procedure, dekan donosi konačno rješenje.

Osoba koja izgubi status studenta na jednom od tri ciklusa studija može ponovno steći status pod uvjetom:

1. da Univerzitet ima prostorne i kadrovske uvjete za omogućavanje redovnog izvršenja obaveza studenta,
2. da student polaže ispite po nastavnom planu i programu koji važi u vrijeme ponovnog stjecanja statusa studenta,
3. da student nema neizmirenih finansijskih obaveza prema Univerzitetu.

Uz zahtjev za donošenje odluke o ponovnom stjecanju statusa studenta obavezno se prilaže obrazložen zahtjev studenta.

13 II ciklus studija

13.1 *Ciljevi i profil II ciklusa studija*

Master studij sastoji se iz jedne godine studija sa min. 60 bodova (ECTS). Drugi ciklus na Studijskom programu arhitekture pruža napredno obrazovanje za one koji namjeravaju steći viši nivo znanja i kompetencija. Master studij je jedan od uvjeta za formalnu registraciju arhitekata kao samostalnih projektanata u Bosni i Hercegovini kao i mnogim drugim zemljama.

Master studij arhitekture čine dva semestra. Nastava se sastoji od časova, vježbi, projekata i studijskog rada, radionica, laboratorijskog rada, prakse, terenskog rada, seminara, diplomskog i drugih aktivnosti. Svi predmeti su semestralni osim u onim slučajevima kada Senat Univerziteta drugačije naznači. Nastavni plan i program se sastoji od obaveznih i izbornih predmeta. Obavezni predmeti su oni koje su studenti dužni pohađati, dok su izborni predmeti oni koje studenti mogu svojevóljno odabrati iz liste izbornih predmeta. Uz odobrenje profesora, studenti imaju mogućnost odabira predmeta sa drugih fakulteta na IUS-u.

Osnovni je cilj ovog programa studentima pružiti napredna znanja, vještine i kompetencije u oblasti arhitekture. Arhitektonska praksa danas je jako raznolika i kompleksna. Ne postoji studijski program koji može objediniti sve poddiscipline arhitekture i tako osposobiti studente za rad u svakoj arhitektonskoj oblasti. Zbog toga je od velike važnosti da studenti dobiju opće znanje i mogućnost kreativnog razmišljanja kako bi naučili da istražuju one oblasti koje su njima zanimljive te da se u tim oblastima stručno usavršavaju.

Postdiplomski studij: sažetak uvjeta za uspješno okončanje studija		
Kategorija	ECTS	Bilješka:
Predmeti	42	Magistarski program na Studijskom programu arhitekture podrazumjeva jednogodišnji studij uz ostvarenje minimalne vrijednosti od 60 ECTS studijskih bodova za studente koji su završili četvorogodišnji dodiplomski studij iz oblasti arhitekture i ostvarili minimalno 240 ECTS studijskih bodova. Navedeno podrazumjeva profesionalni nivo obrazovanja za one studente koji namjeravaju nastaviti karijeru u ovoj oblasti. Uspješnim okončanjem postdiplomskog studija Arhitekture studenti stječu pravo na dodjelu akademske titule i zvanja magistar – diplomirani inženjer arhitekture, što je preduvjet za formalnu registraciju kao arhitekta u Bosni i Hercegovini i mnogim drugim zemljama.
Magistarski projekat	18	
ukupno	60	

Nakon uspješnog okončanja II ciklusa studija Arhitekture na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu student stječe pravo na dodjelu akademske titule i zvanja: **magistar – diplomirani inženjer arhitekture**.

13.2 **Predviđeni ishodi učenja II ciklusa studija**

Ishodi učenja II ciklusa studija formulirani su po uzoru na nacionalnu i internacionalnu praksu. Prilikom definiranja ishoda učenja Studijskog programa arhitekture uzete su u obzir jasne direktive EQF-a i NQF-a, postojeća praksa u BiH, potrebe društva, konsultirani su studenti, predstavnici poslodavaca i šire zajednice, inostrani i domaći eksperti te korištene referentne tačke unutar evropskog prostora visokog obrazovanja. U konkretnom slučaju studijskog programa Arhitekture referentne tačke korištene kao polazna osnova za definiranje dolje navedenih ishoda učenja su:

- a) Evropski kvalifikacioni okvir
- b) Državni kvalifikacioni okvir
- c) EQF Level Descriptors Architecture

Studijski program arhitekture u okviru II ciklusa omogućuje studentima:

- Napredna znanja, vještine i kompetencije za stjecanje zvanje mastera arhitekture sa fokusom na sve kompleksniju i raznovrsniju ulogu arhitekta u društvu;
- Mogućnost priključivanja afilijacija državnim organima ili nevladinim organizacijama uz minimalne dodatne ispite;
- Razumijevanje stavova i filozofija koje se odnose na arhitekturu;
- Stjecanje širokog spektra znanja i vještina za dobrobit šire zajednice i što aktivniji profesionalni doprinos izgrađenoj sredini.

13.3 *Nastavni plan i program II ciklusa studija*

Postdiplomski studij na studijskom programu Arhitekture						
Predmetna grupa	ECTS	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Tip predmeta	ECTS	Preduvjet
obavezni predmeti	34	ARCH501	Arhitektonsko istraživanje	obavezni	4	
		ARCH502	Razumijevanje procesa projektovanja	obavezni	4	
		ARCH503	Računar kao posrednik u dizajnu	obavezni	6	
		ARCH505	Ekološki uticaj	obavezni	4	
		ARCH506	Savremena građevinska tehnologija	obavezni	4	
izborni predmeti	8	ARCH507	Arhitektonsko projektovanje VII	obavezni	12	ARCH 406
		ARCH551	Digitalni dizajn studio	izborni	4	
		ARCH552	Održivi dizajn studio	izborni	4	
Magistarski projekat	18	ARCH553	Projekat interpolacije	izborni	4	
		ARCH504	Diplomska disertacija	obavezni	6	
		ARCH508	Diplomski projekat	obavezni	12	ARCH 507
ukupno	60					

Uvjeti za upis i ponovni upis na II ciklus studija

Pored općih zakonskih uvjeta, pravo upisa na drugi ciklus studijskog programa imaju kandidati sa završenim prvim ciklusom studija, odnosno kandidati koji su ostvarili 240 ECTS studijskih bodova te kandidati koji su završili dodiplomski studij po predbolonjskom sistemu obrazovanja. Za upis na II ciklus Studijskog programa arhitekture mogu biti primljeni kandidati koji su uspješno okončali dodiplomski studij i stekli stručno zvanje bakalaureata iz oblasti arhitekture ili drugih srodnih naučnih oblasti.

Da bi ispunili uvjete za upis, studenti su dužni dokazati da posjeduju napredno poznavanje engleskog jezika nekim od međunarodno priznatih certifikata, ili uspješnim polaganjem testa osposobljenosti na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu (Proficiency Exam), u skladu s općim aktima Univerziteta. Osim toga, za dokazivanje naučno-stručne osposobljenosti za nastavak II ciklusa studija Univerzitet može zahtijevati i polaganje posebnog testa ili intervjua. Rangiranje kandidata za upis na II ciklus studija može se vršiti na osnovu sljedećih kriterija:

1. prethodno ostvarenog uspjeha na prethodnom ciklusu studija;
2. prolazne ocjene na intervjuu odnosno ispitu koji se organizira prilikom apliciranja kandidata na studij;
3. drugih kriterija koji se utvrđuju konkursom.

U slučaju kada je broj kandidata koji su ispunili formalne uvjete za upis veći od predviđenog broja kandidata za upis, prednost imaju oni kandidati koji su prema stečenom uspjehu u prethodnom ciklusu studija i na osnovu postignute ocjene na intervjuu ostvarili veći broj bodova.